

2. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2025/1146
Toplantı Tarihi/Sayısı : 07.08.2025/63
Karar Numarası : 2025/516
Başvuran : G.V.
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Sakarya 3 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Vekili/ Vasisi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın, Kurum aile hekimi tarafından sevkini yapılmadığı, ilacının reçete edilmediği, görevliler tarafından psikolojik baskı uygulandığı ve şikayet dilekçesinin işleme konulmadığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

- a. Ortopedik rahatsızlığı olduğunu fakat Kurum aile hekiminin sevk işlemi yapmadığını,
- b. ... isimli ilaç reçete edildiğini söylemesine rağmen kendisine verilmediğini,
- c. Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER)'e başvuru yapmak istediğini ancak dilekçesinin işleme konulmadığını,

ç. İnfaz ve koruma memurlarının psikolojik baskı yaparak kendisini aşağıladıklarını ve tehdit ettiklerini, iddia etmiştir.

3. Muhatap Sakarya 3 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü yazılı cevabında özetle:

- a. Başvuranın 30/10/2024 tarihinde Kuruma kabulünün yapıldığını ve 113 gün Kurumda barındırıldığını,
- b. Kurumda kaldığı süre içerisinde görevli aile hekimi tarafından 8 defa muayene ve tedavi edildiğini,
- c. İleri tetkik ve tedavisi için 3 defa hastaneye sevk işlemi gerçekleştirildiğini,
- ç. Reçete edilen ilaçların imza karşılığında kendisine teslim edildiğini,

d. ... isimli ilacın reçete edilmesi için talepte bulunduğunu fakat Kurum aile hekimi tarafından uygun görülmemeyerek reçete düzenlenmediğini,

e. İnfaz ve koruma memurlarının psikolojik baskı yaparak kendisini tehdit ettiği ve aşağıladığı iddialarının doğru olmadığını ifade ederek başvuranın Ulusal Yargı Ağı (UYAP) 'ta yer alan tetkik tedavi, sevk ve reçete

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

kayıtlarının özetini sunmuştur.

4. Başvuran muhatap Kurumun yazılı görüşüne karşı cevap sunmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesi şu şekildedir: "*Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.*"

6. Anayasa'nın "*Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması*" başlıklı 56'ncı maddesi şöyledir: "*Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir. Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler. Devlet, bu görevini kamu ve özel kesimlerdeki sağlık ve sosyal kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir. Sağlık hizmetlerinin yaygın bir şekilde yerine getirilmesi için kanunla genel sağlık sigortası kurulabilir.*"

7. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

8. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

9. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön inceleme yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin ilgili bölümü şöyledir: "*(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği (...) yönlerinden incelenir.*"

10. Mezkûr Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir: "*Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*" Şeklinde;

11. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir: "*(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

13. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

14. 13/10/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun "*Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri*" başlıklı 71'inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir: "(1) *Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koğuşlarında tedavi ettirilir.*"

15. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), mahpuslara yeterli tıbbi bakımın sağlanmamasının asgari eşiği aşan düzeyde kötü muamele oluşturabileceğini belirtmiştir (AİHM, *Wenerski/Polonya*, B. No: 44369/02, K.T: 20.01.2009, para. 58). Mahkeme, tıbbi bakımın eksik veya yetersiz olduğunun belirlenmesi hususunda bilirkişi raporu gibi delillere yeteri kadar atıfta bulunulmasını aramaktadır (AİHM, *Krivolapov/Ukrayna*, B. No: 5406/07, 2/10/2018, para. 76).

16. Kişinin fiziksel refahı ve kişiye sunulacak tıbbi koruma devletin pozitif yükümlülüklerindendir. Mahpusların özgürlüğünden alıkonulmanın doğasından kaynaklanan zorlukların dışında zorluk ve sıkıntı yaşamaması, insan onuruna uygun bir şekilde sağlıklarının korunması ve gereken tedavi hizmetlerine tam ve zamanında erişebilmesi gerekmektedir (AİHM, *Kudla/Polonya*, B. No: 30210/96, 26/10/2000, para. 94).

17. Ceza infaz kurumunda tutulan mahpuslar bakımından Anayasanın 17'nci maddesi devlete, kişilerin insan onuru ile bağdaşır koşullarda tutulmalarını sağlama ve infazın yöntemi ile infaz sürecindeki davranışların

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

mahpusları ceza infaz kurumunda kalma dolayısıyla zorunlu olarak ortaya çıkan sıkıntı ve üzüntü seviyesinden daha fazla bir ıstıraba maruz bırakmama pozitif yükümlülüğünü yüklemektedir (Anayasa Mahkemesi [AYM], *Mete Dursun*, B. No: 2012/1195, 18/11/2015, para. 87).

18. Özgürlüğünden yoksun bırakılan kişilerin hasta olmaları durumunda devletin kontrolü altında tuttuğu bu kişilere gerekli tıbbi yardımı sağlama yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu yükümlülüğün hiç veya gerektiği gibi yerine getirilmemesi sonucunda kişinin yaşamı veya vücut bütünlüğü bakımından tehlike arz eden acil bir duruma, ağır veya uzun süreli bir acı çekmesine sebebiyet verilmiş olması, belirtilen sonuçlar ortaya çıkmamakla birlikte kişinin tıbbi yardımdan mahrum kalmış olması nedeniyle yaşadığı stres, huzursuzluk veya aşağılanma hissinin - olayın kendine has koşulları çerçevesinde- insan haysiyeti ile bağdaşmayan muamele düzeyine ulaşacak ciddiyette olması hâlinde Anayasa'nın 17'nci maddesinin üçüncü fıkrasının ihlal edildiği kabul edilebilir. Bu kapsamdaki değerlendirmede kişinin özgürlüğünden yoksun bırakılmasına bağlı dezavantajlı konumunun da dikkate alınması gerekir (AYM, *Hayati Kaytan*, B. No: 2014/19527, 16/11/2016, para. 44).

Başvuranın sağlık sorunları sebebiyle sevk işlemi yapılmadığı ve ilacının verilmediği iddialarına ilişkin olarak;

19. Başvuran, ortopedik rahatsızlığı olduğunu fakat Kurum aile hekiminin sevk işlemi yapmadığını, ... isimli ilacı reçete ettiğini söylemesine rağmen kendisine verilmediğini iddia etmiştir.

20. Muhatap Kurum, başvuranın Kurumda kaldığı 113 günlük sürede görevli aile hekimi tarafından 8 defa muayene edildiğini ve tedavisinin gerçekleştirildiğini, ileri tetkik ve tedavisi için 3 defa hastaneye sevk işlemi yapıldığını, reçete edilen ilaçların imza karşılığında kendisine teslim edildiğini, ... isimli ilacın reçete edilmesi için ise talepte bulunduğunu fakat Kurum aile hekimi tarafından uygun görülmeyle reçete düzenlenmediğini belirtmiştir.

21. Muhatap Kurum tarafından sunulan kayıtlar incelendiğinde, başvuranın Kurum aile hekimi tarafından bir çok defa muayene edilerek reçete düzenlendiği, 1 defa Ferizli Devlet Hastanesi acil polikliniğine, 2 defa da Sakarya Eğitim ve Araştırma Hastanesi psikiyatri polikliniğine sevk edilerek ilaç tedavisi verildiği, ... isimli ilacın ise reçete edilmediği anlaşılmıştır.

22. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri, konuya ilişkin içtihatlar ve sunulan belgeler çerçevesinde; başvuranın tedavisi için gerekli sevk işlemlerinin makul sürede yapılarak tedavisinin planlandığı, ilgili polikliniklere yönlendirildiği ve ilaçlarının temin edildiği, bu aşamada sağlık hizmetine erişim bakımından muhatap kuruma izafe edilebilecek kasıtlı veya kusurlu herhangi bir eylemin söz konusu olmadığı, dolayısıyla kötü muamele yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

Başvuranın infaz ve koruma memurlarının psikolojik baskı yaparak kendisini aşağıladıkları, tehdit ettikleri ve şikayet dilekçesinin işleme konulmadığı iddialarına ilişkin olarak;

23. Başvuran, infaz ve koruma memurlarının psikolojik baskı yaparak kendisini aşağıladıklarını ve tehdit

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

ettiklerini, CİMER'e başvuru yapmak istediğini ancak dilekçesinin işleme konulmadığını iddia etmiştir.

24. Muhatap Kurum, başvuranın iddialarının doğru olmadığını, somut herhangi bir delile dayanmadığını, bu konuda şikayet dilekçesi de sunmadığını ifade etmiştir.

25. Başvuran her ne kadar infaz ve koruma memurlarının psikolojik baskı yaparak kendisini aşağıladıklarını ve tehdit ettiklerini, CİMER'e başvuru yapmak istediğini ancak dilekçesinin işleme konulmadığını iddia etmiş ise de, bu konuda soyut ifadeler dışında iddiasını destekleyecek somut herhangi bir belge bulunamamıştır. Dolayısıyla soyut ve dayanaktan yoksun olan başvuranın iddialarının kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

7/8/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Selami AÇAN
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

Av. Erol GÖKDÖL
Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Üye

e-imzalıdır

Selma ÖZTÜRK PINAR
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :